

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 6

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq x'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat k'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil **IQTISODIYOT** **TARAQQIYOT** va

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 581 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyunda ruxsat etildi.*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari	16
Qo'ng'iro'tboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda	20
Muxiddin Kalonov	
“Yashil” iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish	24
Muhammadiyeva Maftuna	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati	27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash.....	31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Перспективы развития средств размещения в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана.....	40
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari	49
Toyirov Yunus Alamovich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari.....	55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich	
Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish.....	62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna	
Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati.....	67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich	
Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi.....	71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich	
Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari.....	76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya.....	81
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar	86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Savdo korxonalarini boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov	
Sociological Assessment of Migration Processes	102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli	
Current issues of business management in the context of digitalization of the economy	112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich	
Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ.....	118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли	

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce	125
Abirkulova Sohijamol	
Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan)	130
Bakhrom Nomazov	
Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy.....	142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli	
O'zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli	148
Eshmirzayev Faruddin Ilxomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
Agroklastarlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlarini tahlil qilish	155
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug'ofur o'g'li, Narzullayev Nodirbek Aziz o'g'li	
Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks	160
Juraev K. T.	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish	164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda soliqlarning roli va ahamiyati.....	169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o'g'li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa'dulla Namozovich	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tishning joriy holati tahlili.....	175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna	
Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubiyatini takomillashtirish..	181
Raxmatov Akmal Anvar o'g'li	
The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan).....	187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	192
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich	
Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region	196
Shakhzod Zokhidov	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish	202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	
Yangi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari.....	207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich	
Temir yo'l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo'llari	211
Nasimov Shavkat Vasiyevich	
O'zbekistonda banklararo raqobat.....	219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna	
O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta'minlashni takomillashtirish.....	225
Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich	
Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari	229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati.....	233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich	

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to'g'risida hisobot tuzishning bosqichlari.....	237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich	
Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari.....	241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
Tog' turizmini rivojlantirish manfaatlari yo'lida investitsiya resurslarini to'plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari	245
Xidirov Alimardon Dagarovich	
The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English	248
Nilufar Turdiyeva	
Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati	252
Suleymanov Farrux Raximjon o'g'li	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	256
G. Sh. Qo'ldosheva, A. J. Toshboyev	
Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации	260
Каюмова Паризода	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari ..	266
G. I. Abdulxamidova	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива	272
Shahzad Zokhidov	
Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise	275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich	
Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан	282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи	
O'zbekistonda mahalla boshqaruvi tizimi faoliyatini takomillashtirish masalalari.....	289
Gafurov Ubaydullo Vaxabovich	
Kichik biznes va tadbirkorlik sharoitida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishning xorijiy tajribasi	296
Dilnoza Meyliyeva	
Cross Cultural Preblems in International Business Negotiations	301
Xoldarova Fariza Tuxtabayevna	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	304
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	310
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarni takomillashtirish	315
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar – texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	320
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Mintaqalarda makroiqtisodiy barqarorlikning ta'minlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillarni takomillashtirish strategiyasi	324
Xolbekova Feruza Rasulovna	

Iqtisodiy o'sish va aholi daromadlari o'rtasidagi bog'liqlikning nazariy asoslari.....	329
Hasanova Nigora Hasan qizi	
Современное состояние маркетинга на рынке ценных бумаг Республики Узбекистан.....	334
Юлдашев Жамшид Аббарович	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat-xususiy sheriklik asosidagi investitsion loyihalarni moliyalashtirish	340
S. A. Karabayev	
Axborot telekommunikatsiya tarmog'i korxonalarida korporativ boshqaruv samaradorligi	334
Temirov Anvarxon Abdulazizxonovich	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	347
G.SH.Qo'ldosheva¹, A.J.Toshboyev²	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	351
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	357
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarni takomillashtirish	362
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar - texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	367
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	371
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich	
Mahalla institutini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning institusional tahlili.....	375
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
O'zbekistonda investitsion faoliyat, uni moliyalashtirishning zamonaviy ko'lamlari.....	380
va o'ziga xos xususiyatlari	
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhriddin Bahriddinovich	
Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta'siri (Yevropa Taraqqiyot va Tiklanish banki misolida).....	384
Muxtorov Jahongir Muxtor o'g'li	
Davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlariga muvofiq daromadlar hisobini tashkil etish	390
Meliboyev Akmal G'aybullayevich	
Qurilish materiallari ishlab chiqarish quvvatlari va asosiy ishlab chiqarish fondlarining tuzilishi hamda hajmi	394
Muxtasar Karimova Isroiljon qizi	
Ayollar tadbirkorligi nazariyasining takomillashuvi xususida.....	398
Sharofiddinova Gulnoza Iloxomjonovna	
O'zbekistonda soliq ma'murchiligida joriy etilgan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari	403
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
Soliq majburiyatlari ijrosini takomillashtirish yo'llari	408
Mirzaaliyeva Gulchehra Abduvali qizi	
Сравнительное исследование финансовой отчетности, подготовленной в соответствии с мсфо и нсбу.....	413
Эргашева Шахло Тургуновна	

Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning ro'li.....	420
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Mintaqa mehnat bozori ishchi kuchiga talab va taklifni boshqarish vositasi sifatida	428
Umarov Oqil Omiljonovich, Abdullayev Umidjon G'afurovich	
Development of a Methodology for Assessing the Brand Equity of Higher Education Institutions	435
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozorida tijorat banklarining o'rni	442
Avezov Ibrohim Ilhomovich	
Optimizing Digital Pedagogy through Database Applications and Data Mining for a Sustainable Digital Economy	448
Dilfuza Kuzikulova	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini faoliyati samaradorligini baholash usullarini takomillashtirish	454
Muradullayeva Nafisa Dilmurad qizi	
Talaba va o'quvchilarning kamolotida ma'naviy - ma'rifiy tadbirlarning ahamiyati	458
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
To'qimachilik korxonalarining innovatsion faoliyatini baholash uslubiyotini takomillashtirish	461
Ikramov Maqsad Muratovich	
Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi loyihalarni moliyalashtirish	467
Toyirov Yunus Alamovich	
Mamlakatimizda pillachilik biznesini rivojlantirish orqali mahsulot ishlab chiqarish va uni qayta ishlash holatining tahlili	474
Turgunov Odilbek Maripovich	
Analysis of the investments in clean energy projects in the developing countries.....	478
Fayziyev Samandar Sobir ogli	
Chakana savdo korxonalarida innovatsion marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari	483
Kodirova Zulxumor Namazovna, Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
O'zbekistonda raqamli bank xizmatlarining qo'llanilishida xorij tajribasining o'rni.....	489
Yo'ldosheva Iroda Ibdulla qizi	
O'z o'zini band qilishning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini o'lchashning asosiy yondashuvlari	493
Tursunxo'jayeva Gulnoza Jamoliddin qizi	
Tibbiy xizmatlarni rivojlantirishning muhim xususiyatlari	497
Axrorova M.F., Mirzayev Q.J.	
Qoraqalpog'iston respublikasida mikrokredit bank xizmatlarining rivojlanish holati iqtisodiy tahlili	502
Serjanov Aymurat Medetbaevich	
Mamlakatda qo'shilgan qiymat solig'ining yutuqlari va kamchiliklari, uni soddalashtirish hamda takomillashtirish yo'nalishlari	508
Mingturayev Abdusalom Abdumalik o'g'li, Orziqulov Ilyos Ixtiyor o'g'li, Boboqulov Jasur Avazovich, Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Chet el kompaniyalarining "doimiy muassasa" konsepsiyasi mezonlariga yondashishni baholash hamda unga taaluqli foydani aniqlash masalalari	514
Rajapov Shuxrat Zaripbaevich	
Необходимость оценки и управления рисками в коммерческих банках в условиях устойчивого экономического развития	521
Каримов Шамсиддин Акрам угли	

Turistik xizmatlar bozorining rivojlanishida xorij tajribasini o'rganish.....	527
Ochilova Ozoda Toshquvatovna	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirishda budget siyosati tahlili	533
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna	
Soliq ma'murchiligida joriy etilgan jismoniy shaxslardan olinadigan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari	540
Davletov Po'lat Torabayevich	
Banklarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish ispaniya tajribasi	546
Egamova Maxfurat Esanovna	
Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro tasnifining vujudga kelishi ilg'or tajribalari	551
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Soliq siyosati va uning strategiyasiga oid ilmiy tadqiqotlar tahliliy sharhi	557
Ismatov Xolbuta Begmatovich	
O'zbekiston xizmatlar bozorini rivojlantirishda uning xalqaro, mintaqaviy hamkorlik tashkilotlariga a'zoligining o'ziga xos jihatlari	564
Cho'ponov San'at Otanazarovich	
Analysis of the Regulatory Sandbox Concept and Its Application Under Environmental Regulation	571
YANG Xuan	
Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish sharoitida budget xarajatlarini raqamli platformalar orqali optimallashtirish masalalari	576
Baxranov Bo'ston Axmedovich	
Oliy ta'lim muassasalarida marketing faoliyatini tashkil etish metodologiyasini takomillashtirish	581
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi	
Bilimlar iqtisodiyoti jamiyat taraqqiyotini zamonaviy bosqichining asosidir.....	585
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
Mamlakatimizda aholi daromadlarining shakllanish manbalari va ularning o'zgarish tendensiyalari	593
Toshtemirov Shohruh Toshpo'latovich	
"Sustainable tourism", "green tourism" and "eco-tourism": differences and key principles	597
Raxmonov Shuxrat Shavkatovich	
Content analysis of social media influencer engagement to marketing product in uzbekistan	602
Abduhakimov Azmiddinjon Bakhtiyor ugli, R Nelly Nur Apandi, Sirojiddin Yangiboyev	
Разработка технико-экономического обоснования проекта в условиях развития финансовой системы и отраслей цифровой экономики	609
Джураева Малика Бекназаровна	
Foyda solig'i ma'muriyatchiligini tashkil etishning ayrim masalalari.....	618
Idirisov Alisher Otajonovich	
O'zbekistonda budjetdan tashqari pensiya jamg'armasining daromdlari shakllanishi va undan foydalanish tahlili	622
Hakimov Ulug'bek Abdullayevich	
Tijorat banklarining depozit siyosatiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-iqtisodiy omillarni baholash.....	628
Sobirova Nozima Normat qizi	
Qurilish xizmatlari bozorida marketingni tashkil qilish xususiyatlari	639
Musyeva Shoira Azimovna	

FOYDA SOLIG'I MA'MURIYATCHILIGINI TASHKIL ETISHNING AYRIM MASALALARI

Idirisov Alisher Otajonovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada mamlakatimizda foyda solig'i ma'muriyatchiligini tashkil etish masalalari, jumladan, daromadlar va xarajatlarning guruhlanishi, soliqni hisoblab chiqarish va to'lash tartib-qoidalari bilan bog'liq munosabatlar to'g'risida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Foyda solig'i, soliq solish obyekti va soliq bazasi, daromadlar, xarajatlar, zararlar, soliq davri, soliq stavkalari, soliqni hisoblab chiqarish va to'lash tartibi.

Abstract: This article discusses the organization of income tax administration in our country, including the grouping of income and expenses, the relationship with the calculation and procedure for paying taxes.

Key words: Income tax, object of taxation and tax base, income, expenses, losses, tax period, tax rates, procedure for calculating and paying tax.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы организации администрирования налога на прибыль в нашей стране, в том числе группировка доходов и расходов, взаимосвязь с исчислением и порядком уплаты налогов.

Ключевые слова: Налог на прибыль, объект налогообложения и налоговая база, доходы, расходы, убытки, налоговый период, налоговые ставки, порядок исчисления и уплаты налога.

KIRISH

Mamlakatimiz iqtisodiyotini jadal rivojlantirish va investitsiyaviy jozibadorligini yaxshilash haqida so'z yuritilgan ekan, buning uchun soliq yukini izchillik bilan kamaytirish, soliq solish tizimini, bojxona tartib-taomillarini soddalashtirish, shuningdek, soliq va bojxona ma'muriyatchiligini takomillashtirish zarurati yuzaga keladi.

Aytish o'rinliki, keyingi yillarda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan rivojlantirish, tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash hamda ular uchun teng raqobat sharoitlarini yaratish maqsadida jadal islohotlar amalga oshirilmoqda, jumladan, soliq yukini pasaytirish, soliq va bojxona ma'muriyatchiligini yanada takomillashtirish bo'yicha keng ko'lamlı choralar ko'rilmogda.

Prezidentimiz tomonidan mahalliy ishlab chiqaruvchilarning raqobatbardoshligini oshirish, biznes yuritishni soddalashtirish va soliq yukini kamaytirishga qaratilgan tashabbuslari natijasida bugungi kundagi soliq siyosatining asosiy yo'nalishlarini amalga oshirish uchun zarur huquqiy shart-sharoitlar yaratilishiga xizmat qilmoqda.

Ta'kidlash joizki, har qanday davlat barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashi va o'z oldiga qo'ygan vazifalarini to'laqonli bajarishi uchun moliyaviy asoslarga tayanadi. Aytish mumkinki, bu jarayonda soliqlarning ahamiyati katta hisoblanadi. Mamlakatimizda ham soliqlar va yig'imler davlat budjetining asosiy daromad manbai hisoblanadi. Bizningcha, bugungi kunda soliq ma'muriyatchiligi tizimining samarali yo'lga qo'yilishi dolzarb masaladir. Chunki buning pirovard natijasida davlat budjetining daromad manbai, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, aholini ijtimoiy himoya qilish va boshqa shu kabi bir qancha masalalar ijobiy yechim topadi. Bu borada foyda solig'i tushumlari muhim ahamiyat kasb etadi, desak mubolag'a bo'lmasa kerak.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Mamlakatimizda foyda solig'i bo'yicha soliq ma'muriyatchiligini tartibga solish yuzasidan tegishli qonun hujjatlari qabul qilingan. Mazkur qonun hujjatlarining asosiy vazifasi soliq qonunchiligini tartibga solib turish bilan birgalikda tadbirkorlik subyektlarining qonuniy manfaatlarini himoya qilishdan iboratdir.

O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksida foyda solig'ining to'lovchilari, soliq solish obyekti va soliq bazasi, jami daromad tarkibi va xarajatlarning guruhlanishi, soliq stavkalari, soliq davri, soliqni hisoblab chiqarish va soliq hisobotini taqdim etish tartibi hamda to'lash tartib-qoidalari ko'zda tutilgan [1].

Joriy yil 1-yanvardan boshlab amaldagi Soliq kodeksiga soliq ma'muriyatchiligini yanada takomillashtirishga qaratilgan ayrim o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi [2].

Amaldagi qonunchilikda budjetlararo munosabatlarni tartibga solishning o'ziga xos xususiyatlari ko'zda tutilgan. Bunda 2024-yil uchun Qoraqalpog'iston Respublikasi budjetining, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy budjetlarining, tumanlar va shaharlar budjetlarining daromadlarini shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlari nazarda tutiladi. Foyda solig'idan tushgan tushumlarning Qoraqalpog'iston Respublikasining respublika budjetiga, viloyatlarning viloyat budjetlariga va Toshkent shahrining shahar budjetiga taqsimlanadigan ulushlari belgilab qo'yilgan [3].

Qonunchilikda xo'jalik yurituvchi subyektlarning mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqarish va sotish xarajatlarini aniqlashning yagona metodologik asoslari belgilab qo'yilgan bo'lib, buxgalteriya hisobi va soliq solish maqsadlarida xarajatlarni hisoblab chiqishda paydo bo'ladigan tafovutlar hisobga olingan holda tegishli hujjatlar ishlab chiqilgan. Xo'jalik yurituvchi subyektlarning raqobatbardoshligini aniqlash maqsadida ular faoliyatining xarajatlarini hisoblab chiqish va moliyaviy natijalarini aniqlash buxgalteriya hisobining asosiy maqsadi hisoblanadi. Amaldagi qonunchilikda xarajatlarni guruhlash va moliyaviy natijalarni shakllantirishning asosiy qoidalari nazarda tutilgan [4].

Foyda solig'ining hisoboti belgilangan tartibda tasdiqlanadigan shakllarda tuziladi. Tadbirkorlik subyektlari tomonidan taqdim etiladigan foyda solig'ining soliq hisoboti shakllari tasdiqlangan [5].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada statistik ma'lumotlarni qiyoslash, solishtirma tahlil, guruhlash va boshqa uslublardan foydalanildi. Shuningdek, foyda solig'i ma'muriyatchiligini tashkil etish yuzasidan amaldagi qonunchilik normalari bo'yicha ayrim masalalar tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasidagi amaldagi qonun hujjatlari o'rganilishi va tahlil qilinishi natijasida mamlakatimizda foyda solig'i ma'muriyatchiligini tartibga solishga doir bir nechta qonun hujjatlari amalga kiritilganligi ma'lum bo'ldi.

O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksida foyda solig'i to'lovchilari, soliq obyekti, bazasi, daromadlar tarkibi va xarajatlarning guruhlanishi, soliq stavkasi, hisoblab chiqarish va hamda to'lash tartibi belgilangan.

Amaldagi Soliq kodeksiga joriy yil 1-yanvardan boshlab soliq ma'muriyatchiligini yanada takomillashtirishga qaratilgan ayrim o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi. Jumladan, O'zbekiston Respublikasining "Soliq va budjet siyosatining 2024-yilga mo'ljallangan asosiy yo'nalishlari qabul qilinganligi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni bilan Soliq kodeksi 340-moddasining ikkinchi qismiga kiritilgan o'zgartirishlarga ko'ra jami daromadi joriy soliq davridan oldingi soliq davri uchun kiritilgan tuzatishlar hisobga olingan holda o'n milliard so'mdan oshadigan foyda solig'ining to'lovchilari belgilangan tartibda hisoblab chiqarilgan har oylik bo'nak to'lovlarini hisobot davri har bir oyining yigirma uchinchi kunidan kechiktirmay to'lashi lozimligi belgilandi.

1 Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 30 декабрдаги ЎРҚ-599-сонли Қонуни билан қабул қилинган Солиқ кодекси, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz);

2 Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 28 декабрдаги "Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2024 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги ЎРҚ-891-сонли Қонуни (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz);

3 Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 25 декабрдаги "2024 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида"ги ЎРҚ-886-сонли Қонуни (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).

4 Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 февралдаги "Маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатлари таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги 54-сонли қарори, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz);

5 Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг "Солиқ ҳисоботининг шакллари тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори, Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 24 февралда рўйхатдан ўтказилган, рўйхат рақами 3221, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).

O'zbekiston Respublikasining "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"gi Qonuni va O'zbekiston Respublikasining "2024 yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"gi⁶ Qonuni ijrosini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risidagi qarorida respublika budjeti daromadlarida foyda solig'ining ulushi, foyda solig'idan tushgan tushumlarning taqsimlanishi, foyda solig'i to'liqligicha respublika budjetiga yo'naltiriladigan yirik soliq to'lovchilar ro'yxati, ayrim yirik davlat korxonalar uchun foyda solig'i stavkalar ko'zda tutilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Mahsulot (ishlar, xizmatlar)ni ishlab chiqarish va sotish xarajatlari tarkibi hamda moliyaviy natijalarni shakllantirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi⁷ qarori bilan tasdiqlangan nizomda moliyaviy natijalarni shakllantirish, xo'jalik yurituvchi subyektning moliya-xo'jalik faoliyati bilan bog'liq xarajatlar ro'yxati, mahsulot (ishlar, xizmatlar)ning ishlab chiqarish tannarxiga kiritiladigan xarajatlar tarkibi, davr xarajatlari, xo'jalik yurituvchi subyektlarning ishlab chiqarish-xo'jalik faoliyati natijasida olinadigan daromadlar ro'yxati, tovar-moddiy zaxiralarni, tugallanmagan ishlab chiqarishlarni, shuningdek, kelgusi davrlar xarajatlarini baholash kabilar ko'zda tutilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ma'lumki, O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi 294-moddasida foyda solig'ining to'lovchilari ko'zda tutilgan. Unda belgilanishicha mazkur soliqning to'lovchilari 6 ta toifani qamrab oladi. Mazkur 6 ta toifadagi foyda solig'i to'lovchilarini qamrab oluvchi tadbirkorlik subyektlari o'z faoliyatining ma'lum bir davri yakunida foydaga ega bo'lsalar (ya'ni daromadlari va xarajatlari o'rtasidagi farq ijobiy bo'lsa) foyda solig'ining birinchi zaruriy elementi yuzaga keladi hamda soliq to'lash majburiyati paydo bo'ladi. Agarda foyda solig'i to'lovchilarning mazkur 6 ta toifasidan birortasi faoliyatini zarar bilan yakunlasa, bunday vaziyatda tushumlar kamayishiga olib keladi, bu esa, o'z navbatida, davlat o'z oldiga qo'ygan ayrim vazifalarni to'liq bajarishi uchun moliyaviy mablag'lar kamayishi sababli ularni yetarli darajada ta'minlay olmasligiga, yoki faoliyati zarar bilan yakunlangan korxonalarda ish haqi berilmasligi (kechikib berilishi), yoxud buning natijasida ishsizlik yuzaga kelishi, korxonada mehnatga haq to'lash fondining kamayishi, bu esa yana boshqa turdagi soliq tushumlarining mos ravishda pasayishiga olib keladi. Bizningcha bu kabi muammoli vaziyatlar soliq ma'muriyatchiligi tizimidagi "fiskal" va "rag'batlantiruvchi" funksiyalardan o'z o'rnida foydalanmaslik (yoki foydalanishni yo'lga qo'ymaslik) oqibatida yuzaga keladi.

Hozirgi kunda, soliq tushumlarini soliqlarning yuqoridagi 2 ta funksiyasi "Oltin nuqtasini" topa olish va munosib yo'lga qo'yish orqali yanada ko'paytirishga yetarli imkoniyatlar mavjud, desak noto'g'ri bo'lmas kerak. Fikrimizcha, ushbu "Oltin nuqtasini" topa olmaslik faqat va faqat jamiyat va davlat manfaatlariga zarar keltirishdan boshqa narsa emasligini hammamiz tushunamiz, albatta. Ya'ni xalqimizda bir yaxshi naql bor, "six ham, kabob ham kuymasligi kerak". Bundan kelib chiqadiki, soliqlarning faqatgina "fiskal" funksiyasi emas, balki "rag'batlantiruvchi" funksiyasi ham muhimdir. Chunki har ikkalasi ham bir biriga chambarchas bog'liqdir, agar faqatgina bittasi ishlasa ikkinchisini ham alaloqibat buzilishiga, ishdan chiqishiga olib keladi, natijada esa har ikkalasi ham ishlamay qo'yadi, buning oqibati esa og'irdir. Bu esa, soliq ma'muriyatchiligida "davolash" talab etilayotgan zarur masaladir.

Bugungi kunda ma'lum bir davrdagi faoliyatining yakuni zarar bilan tugayotgan korxonalar haqida so'z yuritar ekanmiz, ular haqiqatdan ham ba'zi bir sabablar tufayli daromad va xarajatlar o'rtasida paydo bo'lgan salbiy farq oqibatida, yoki xarajatlarini sun'iy ravishda oshirib ko'rsatish orqali soliq to'lashdan bo'yin tovlash maqsadida, soliq yukining yuqoriligi, soliq ma'muriyatchiligining murakkabligi, "rag'batlantirish" funksiyasining aniq va manzilli qo'llanilmasligi oqibatida boshqa tadbirkorlarga ham "qo'shimcha soliq yuki" paydo bo'layotganligi va boshqa shu kabi omillar ta'sirida yuzaga kelayotganligini, shuningdek, bu holat kelgusi davrlarda "ko'payishi" (yoxud ko'lam "kengayishi") ham mumkinligini aytish o'rinlidir.

Foyda solig'ining mohiyatidan ma'lumki, modomiki korxonalar faoliyatini foyda bilan yakunlashi lozim ekan, buning uchun unga davlat tomonidan ko'mak ko'rsatish hamda turli ko'rinishda qo'llab-quvvatlashga ehtiyoj yuzaga keladi. Bu ko'mak berish yoki qo'llab quvvatlash faqatgina soliq imtiyozlari berishni anglatmasligini barchamiz tushunamiz, albatta. Chunki ortiqcha imtiyozlar berilishi tadbirkorlik subyektida "boqimandalik" kayfiyatini ham shakllanishiga olib kelishi mumkin. Demak, barqaror samarali soliq ma'muriyatchiligida soliqlarning "rag'batlantirish" funksiyasi shunday ishlashi kerakki, tadbirkor foyda olishga intilishi bilan birgalikda daromadini yashirmaganligi, yangi ish o'rinlari yaratganligi, rentabelligini muntazam oshirib borayotganligi, soliqlarni o'z vaqtida to'lab kelayotganligi kabi bir nechta ijobiy omillari tufayli davlat tomonidan munosib rag'batlantirilishi natijasida, mazkur erishgan ijobiy omillar safini yanada kengaytirishga intilish uyg'onishi lozim.

Ayni vaqtda yurtimizda joriy yil boshidan soliqlarni o'z vaqtida to'lab, qonunchilik talablariga amal qilgan holda faoliyat yuritayotgan tadbirkorlik subyektlariga yanada qulay shart-sharoitlar yaratish va ularni rag'bat-

6 lex.uz/docs/6721144

7 lex.uz/docs/264422

lantirish maqsadida tadbirkorlik subyektlarining barqarorlik reytingini joriy etilganligi, ushbu reyting doirasida tadbirkorlik subyektlariga bir qator rag'batlantirish choralarining ko'rilishi ham soliq tizimining "rag'batlantirish" funksiyasining yangicha ko'rinishdagi bir chora-tadbiri bo'ldi, desak noto'g'ri bo'lmaydi. Bu kabi rag'batlantirish choralarining yangicha ko'rinishlari amaliyotga joriy etilishi jamiyat va davlat manfaatlarini uchun birdek foydalidir.

Bizningcha, foyda solig'i bo'yicha amaldagi soliq imtiyozlarini tanqidiy ko'rib chiqish orqali ayrimlarini bekor qilish, daromadini yashirmagan holda yangi ish o'rinlarini yaratish orqali xodimlar soni va mehnatga haq to'lash fondini hamda korxonalar rentabelligini muntazam oshirib borayotgan subyektlarni imtiyozli qo'llab-quvvatlash lozim. Shu bilan birga, soliqlarni o'z vaqtida to'lab kelayotgan tadbirkorlik subyektlariga pasaytiruvchi soliq stavkalarini qo'llash amaliyotini joriy etish kabi rag'batlantiruvchi mexanizmlarning qo'llanilishi soliq to'lovchilar soni va soliq tushumlarining yanada ko'payishiga asos bo'ladi. Bundan tashqari, yashirin iqtisodiyotning oldi olinishiga, davlat va jamiyatning, tadbirkorlarning har tomonlama taraqqiy etishiga xizmat qilishi bilan muhim ahamiyat kasb etadi.

Zero, shuni to'laqonli tushunib yetishimiz kerakki, har bir fuqaro, har bir tadbirkor to'layotgan soliqlari uning ziyoniga emas, balki foydasiga xizmat qiladi. Agarda to'lashdan bo'yin tovlasa, foydasiga emas, balki zarariga olib boruvchi yo'lni tanlaganini bildiradi. Chunki to'layotgan soliqlarning zamirida o'zimizning manfaatimiz, sifatli ta'lim, sifatli tibbiy xizmat, sifatli ijtimoiy himoya, xavfsiz va ijtimoiy-siyosiy barqarorligi har tomonlama ta'minlangan mamlakat namoyon bo'ladi. Agarda aksincha bo'ladigan bo'lsa, avvalombor birgina sifatsiz ta'lim, buning natijasi esa ko'plab salbiy oqibatlarini keltirib chiqarishi bilan bizni ogohlikka chorlashi lozim. Demak, soliqlar nafaqat davlat budjetining iqtisodiy tayanchi, balki farzandlarimizning sifatli ta'lim olishi orqali ilm cho'qqilarini egallashlariga, bu esa mamlakatda ilm-fanning taraqqiy etishiga xizmat qiladi, dunyoning ilm orqali taraqqiyotiga erishgan mamlakatlari safidan munosib o'rin egallashiga xizmat qiladi, deb hisoblaymiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 30 декабрдаги ЎРҚ-599 сонли Қонуни билан қабул қилинган Солиқ кодекси, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).
2. Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 28 декабрдаги "Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2024 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги 891-сон Қонунига (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).
3. Ўзбекистон Республикасининг 2023 йил 25 декабрдаги "2024 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини тўғрисида"ги ЎРҚ-886-сонли Қонуни (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 1 январдаги "Ўзбекистон Республикасининг "2024 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат буюджети тўғрисида"ги қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида" ПҚ-422-сон қарор (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).
5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 февралдаги "Маҳсулот (ишлар, хизматлар) ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатлари таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги 54-сонли қарори, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).
6. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг "Солиқ ҳисоботининг шакллари тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори, Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 24 февралда рўйхатдан ўтказилган, рўйхат рақами 3221, (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси - Lex.uz).

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Jtjmoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

